

melse, der absolut vil føre til, at en Masse af de Foretagender, der bygges op af Smaa-folk, med smaa Midler og ved ihærdigt Arbejde, vil blive forhindret. I § 1 hedder det, at ved et Aktieselskab forstaas i denne Lov ethvert Selskab, i hvilket Deltagerne (Aktionærene) ikke hæfter personligt for Selskabets Forpligtelser, men alene ved en af dem tilvejebragt Fællesformue (Aktiekapital), og man kan nok sige, at saadanne Foretagender kunde finde andre Veje til en Sammenslutning end Dannelsen af et Aktieselskab. Men jeg ved ikke, hvorfor det skal forbydes eller vanskeliggøres disse Folk at gaa den Vej, som er dem anvist gennem Stiftelse af Aktieselskaber. Jeg kender indenfor min Bekendtskabskreds og indenfor min Standskreds en Mængde Foretagender, som er rejste af ubemidlede Mænd, der har skudt en Kapital sammen i Andele eller Aktier, som det i Regelen hedder, Foretagender, som fra en ganske lille Begyndelse efterhaanden har udviklet sig til store kapitalstærke Virksomheder. Nogle faa Hundrede Arbejdere har sluttet sig sammen med en ganske lille Kapital, de har arbejdet ihærdigt og forvaltet deres Sager godt, de har bygget sig en solid Forretning op, skabt Agtelse og Kredit udadtil og paa den Maade fremmet et samfundstjenligt Formaal. Dette vil, saa vidt jeg kan skønne — det skulde glæde mig, om jeg tog fejl —, fremtidig efter dette Lovforslag være temmelig umuligt. Det vil være temmelig umuligt for nogle faa Hundrede ubemidlede at slutte sig sammen for ved personligt Arbejde og Dygtighed at bringe saadanne Foretagender frem, thi at skabe en Kapital som den, her er Tale om, vil i de allerfleste Tilfælde være ganske uoverkommeligt for disse Mennesker. Jeg forstaar meget vel, at man har fastsat denne Sum for at hindre noget, der kan være skadeligt, men man vil samtidig dermed komme til at fortrædige noget, som er gavnligt, og jeg indser heller ikke, at man i det hele taget naar noget ved en saadan Bestemmelse.

Det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds (Bramsen) talte om, at Aktieselskabers Generalforsamlinger er daarligt besøgte, og at som Regel ingen har Lyst til at sige noget; alt gaar saa underligt stille af. Og det ærede Medlem nævnede de Grunde, der efter hans Mening var dertil. Jeg har ogsaa set noget paa disse Foreteelser, og jeg tror, at Aarsagen er en anden. I § 3 staar der, at Antallet af Stifterne ikke maa være under 3, og i mange store Aktieselskaber er Forholdet vel dette, at en enkelt eller nogle

enkelte sidder inde med hele Aktiekapitalen, og da der i Regelen ikke er sat nogen Grænse for Stemmerettens Udøvelse, saa stemmes der i Regelen efter Aktier. Jeg har da adskillige Gange set — og det har vist de Herrer ogsaa —, at der sidder nogle Aktionærer — flere eller færre, det gør ikke saa nøje med Antallet, det kan være de to i et Aktieselskab paa tre Medlemmer, og det kan være en Snes Stykker i et Aktieselskab paa en 20—30 Medlemmer — uden i Virkeligheden at have Stemmeret, for der er i Selskabet en enkelt Mand eller en Repræsentant for et stort Pengeinstitut, som sidder inde med omtrent alle Aktierne og dirigerer det hele, ganske som han vil. Saaledes er Forholdet i en Masse Aktieselskaber, og derfor naar man ikke noget ved at tage Ordet.

Man kan ved den før omtalte Bestemmelse komme til at fortrædige de smaa, der søger at danne et Aktieselskab ved at sammenskyde deres smaa Midler og ved at lægge deres Kræfter sammen. Men man betrygger ikke noget opadtil. Tværtimod tror jeg, at dette, at man giver Kapitalen ligesom Eneret paa at danne Aktieselskaber, snarere vil have den modsatte Virkning. Jeg kunde tænke mig, at man kunde komme til andre Forholdsregler imod det. Jeg kunde tænke mig, at man udvidede det Antal Personer, som et Aktieselskab skal bestaa af, saaledes at man, hvis der skulde ske noget, fik flere skyldige, og jeg kunde tænke mig, at man traf Bestemmelser, der modarbejdede, at enkelte Mænd sad inde med hele Magten, eller, som det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds (Bramsen) sagde, at enkelte Spekulanter søgte at tilrane sig hele Magten. Jeg kunde tænke mig, at man søgte at komme til en Fordeling, en Begrænsning af Stemmeretten eller paa anden Maade, saaledes at man derigennem naaede noget af det Resultat, man tilsigtede at naa ved den Sum, der er nævnt der. Men jeg vil indstændigt anmode Udvalget om at tage dette Forhold under nøje Overvejelse. De Foretagender, som rejses paa den Maade, som jeg har skildret før, rejses af Smaafolk, som mange Gange kan være daarligt udrustede med Hensyn til kommerciel Widen, men erstatter det med en ærlig Villie og med Ærlighed og Redelighed i deres Vandel. Det er ikke de Foretagender, der rejses paa den Maade, som mispryder vort Samfund, og det er ikke dem, vi bør søge at holde nede. Derfor vil jeg gerne henstille til Udvalget, at det tager dette Spørgsmaal under nøje Overvejelse, om man ikke kan komme til det